

Bilag.

Kommissionen angaaende den tekniske Undervisning.

København, den 14. Juni 1915.

I de Bemærkninger, der ledsagede Lovforslaget om Fagskoler, og hvortil man her skal henvise, har man nærmere udviklet, hvorledes den moderne Produktionsordning har medført, at Lærlinge indenfor Haandværk og Industri i mange Fag ikke kan faa en tilstrækkelig praktisk Uddannelse gennem Arbejde i Læremesterens Værksted. Paa dette uheldige Forhold har man søgt at bøde ved Hjælp af Oprettelse af Fagskoler, hvor der foruden en grundig teoretisk Uddannelse tillige gives Eleverne praktisk Undervisning paa Værksted.

Driften af Fagskoler vil midlertid efter Sagens Natur altid blive forholdsvis kostbar bl. a. derigennem, at denne Undervisning maa rumme flere Undervisningsfag end Værkstedsundervisning samt for de enkelte Fags Vedkommende atter maa være af mere udtømmende Natur, og det vil derfor ikke kunne forventes, at Fagskoler bliver oprettede paa andre Steder end saadanne, hvor der findes et stort Antal Lærlinge i vedkommende Fag, medens det dernæst kun bliver disse Lærlinge, som fuldt ud kan drage Nytte af Skolernes Undervisning. Ganske vist vil de fleste Fagskoler sikker tillige give afsluttende Kursus til Lærlinge andetsteds fra, men disse Kursus vil kun kunne finde Sted i et i Forhold til Læretiden kortvarigt Tidsrum og vil derfor væsentligst være henviste til at omfatte teoretisk Undervisning og en Afdeling af den praktiske Uddannelse. Der vil saaledes paa Steder, hvor der ikke kan oprettes Fagskoler, være Trang til en Supplering af Lærlingens praktiske Værkstedsuddannelse gennem Ydelsen af Værkstedsundervisning, der, uden at blive noget fuldstændigt Supplement, indskrænker sig til saadanne Dele af dette Omraade, som det maatte vise sig økonomisk overkommeligt og praktisk gennemførligt at iværksætte.

Lige saa lidt her som for Fagskolernes Vedkommende mener man, at Initiativet til Udførelsen af Værkstedsundervisning bør tages af Staten. Det er Fagene selv, der mest føler Ulemperne ved en utilstrækkelig Lærlingeuddannelse, ligesom det er disse, der har fornødent Kendskab til, hvad der kan ydes som Supplement til Mesterlæren uden Skade for Lærlingeforholdet. Det er derfor Fagene, som bør drage Omsorg for og tage Ansvar ved, at der iværksættes saadan Undervisning. Det er endelig ogsaa Fagene selv, der maa have Ledelsen af Undervisningen i deres Haand, thi kun derigennem kan man opnaa Vished for, at den kan blive til virkelig praktisk Nytte. Statens Opgave maa her — ligesom for Fagskolernes Vedkommende — indskrænkes til at være understøttende og kontrollerende.

Det vil være en Nødvendighed, at Værkstedsundervisning ordnes paa saadan Maade, at den ikke griber forstyrrende ind i den teoretiske Undervisning, der fra anden Side ydes Lærlinge i Læretiden, og det vil være det ønskeligste, at